

Justitiedepartementet
Åklagarenheten
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Skickas med e-post

Stockholm den 23 oktober 2020

Ang. Remissvar över promemorian Registrering av kontantkort, m.m. (Ds 2020:12), ert dnr Ju2020/02095/Å

Regeringen har haft i uppdrag att utreda dels frågan om det bör införas en registreringskyldighet för kontantkort till mobiltelefoner i syfte att säkerställa att uppgifterna finns tillgängliga för brottsbekämpande ändamål, dels vissa frågor om verkställighet som rör de brottsbekämpande myndigheternas inhämtning av uppgifter. Till uppdraget om verkställighet hör om det bör införas ett gemensamt format för utlämnandet av uppgifter, om kravet på skyndsamhet i utlämnandet bör utvidgas till att omfatta fler uppgifter och rätten till ersättning för utlämnande av uppgifter. Regeringens utredare har presenterat ett antal förslag i dessa delar i promemorian Registrering av kontantkort, m.m. (Ds 2020:12), fortsättningsvis kallad Betänkandet.

HI3G Access AB (Tre) har givits möjlighet att lämna synpunkter på förslagen och får härmed lämna följande remissvar över Betänkandet, i avsnitt 1 om en skyldighet att registrera kontantkort och i avsnitt 2 om skyldigheter rörande verkställighet.

1 Synpunkter på förslaget om en skyldighet att registrera kontantkort

1.1 Generella synpunkter

Tres inställning till en registreringskyldighet för kontantkort är i grunden positiv och bolaget välkomnar därför lagstiftningsåtgärder som förväntas bidra till att Polisen i större utsträckning kan utreda brott på ett effektivt sätt. Det Tre emellertid anser viktigt när verksamheten står inför en anpassning till denna skyldighet är att lagstiftningen blir så tydlig som möjligt men också att operatörernas kostnader för anpassningsåtgärder, som följer av en lagändring, verkligen blir meningsfulla och når de mål och samhällsvinster som avses med lagstiftningen.

Det är en förutsättning att registreringskyldigheten inte omfattar en skyldighet för operatörerna att erbjuda flera alternativ för id-kontroll och som annars skulle kräva mer omfattande kundadministration och utveckling av IT-system. Utredningens förslag i denna del är bra eftersom det

innebär att operatörerna kan välja en godkänd metod för id-kontroll även om det valda sättet för id-kontroll, t.ex. bankID, inte kommer att vara tillgänglig för alla som använder kontantkort idag.

Förslaget tar inte upp hur de uppgifter som ska registreras förhåller sig till integritetsskyddsbestämmelserna i 6 kap. LEK och om uppgifterna omfattas av den lagreglerade tystnadsplikten i LEK 6 kap. 20 § samt också hur förhållandet är till sekretessbrytande bestämmelserna, bl.a. skyldigheten att lämna ut uppgifter om abonnemang till olika myndigheter i 6 kap. 22 § LEK. Även förhållandet till vissa allmänna skyldigheter enligt LEK, t.ex. huruvida operatörerna är skyldiga att lämna ut uppgifter för abonnentupplysning, 5 kap. 7 § första stycket p. 3, behandlas inte. Utan att Tre har fördjupat sig närmare i dessa frågor anser bolaget.

1.2 Ang. lagringstid

Det föreslås att de registrerade uppgifterna ska finnas tillgängliga från registreringen och i ett år efter att tillhandahållandet har upphört.

Det kan framstå som oklart vad som avses med uttrycket ”tillhandahållandet har upphört”. Köp av kontantkort har inte någon avtalsperiod som tjänsten löper på, inte heller sker något ”upphörande” av tjänsten. För att kunna förstå när lagringstiden börjar bör lagringsregeln knytas till en viss tidpunkt. För att systematiken ska hänga ihop bör lagringsregeln gälla från om med den tidpunkt då tjänsterna inte längre är tillgängliga för abonnenten.

I praktiken avses då endera att tjänsten har avaktiverats till följd av att det inte har förevarit någon kommunikation på kontantkortet under den senaste 12-månadsperioden, dvs utgående samtal, sms eller internetanvändning alternativt om kontantkortet inte har fyllts på under samma period och som därigenom har blivit avaktiverat. Vi kan också avse det förhållandet att telefonnumret porteras till en annan operatör varpå tjänsten upphör efter överlämnandet. Tre anser därför det lämpligt att förtydliga, t.ex. i förarbetsuttalande, att med upphörande avses den tidpunkt då abonnenten inte längre har tillgång till tjänsten på grund av bland annat genomförd utportering, inaktivering till följd av att tjänsten inte används under en längre tid eller andra jämförbara situationer när tjänsten inte är tillgänglig för abonnenten och har upphört.

Lagringstidpunkten skiljer sig åt från datalagringsreglerna i 6 kap. 16 a § LEK, där lagringstiden räknas från den dag kommunikationen avslutades. Samma sak torde åsyftas i det aktuella förslaget, dvs. att uppgifter om slutanvändare kan kopplas till kommunikation och internetåtkomst på samma sätt som gäller enligt i 39 § p. 3 och 40 § p. 2 FEK och att uppgifterna om slutanvändare ska finnas tillgängliga under den tid som uppgifter om kommunikation och internetåtkomst lagras enligt 6 kap. 16 d § LEK. Denna systematik är måhända självklar men det skulle ge ökad tydlighet om lagstiftningen höll ihop bättre där registreringskyldigheten av kontantkort refererar till datalagringsreglerna. Tre anser i övrigt inte det motiverat med så lång lagringstid som ett år. Jämfört med de överväganden som ligger till grund för de nämnda datalagringsreglerna anses huvudregel bör vara sex månader för denna typ av uppgifter (jml prop. 2018/19:86 s 49 f.) varför Tre inte kan tillstyrka en så lång lagringstid som föreslås i Betänkandet.

1.3 Ang. identitetskontroll

Enligt Betänkandet ska identifieringen av slutanvändaren kunna ske på olika sätt, med giltig id-handling eller med en tillförlitlig elektronisk identifiering. Denna valmöjlighet gör att det går att efterleva kravet genom en webbtjänst och självregistrering via bankID (jml Betänkandet s. 104, 178). Därför bör det vara grundläggande att den som tillhandahåller tjänsten inte ska behöva tillämpa och i verksamheten anpassa sig efter alla i Betänkandet godkända metoder för identifiering utan kunna tillämpa *en* av dessa metoder, t.ex. elektronisk identifiering. En registrering bör också kunna ske av föräldrar för sina barns räkning eller förmyndare, vilket då skulle vara förenligt med den bestämmelse som utredaren föreslår om överlåtelse till närstående (23 b § st 2) utan att barns identitet behöver registreras.

Av Betänkandet framgår att registreringskyldigheten omfattar både fysiska och juridiska personer.

När det gäller själva id-kontrollen av juridiska personer är det inte klart hur detta ska ske. Avses här kontroll av t.ex. bolagets firma och organisationsnummer och gäller det även vilka som tecknar bolagets firma? Eller är avsikten att det ska genomföras en id-kontroll på behörig företrädare för bolaget eller en kombination av dessa kontroller? Här uppstår också frågan vad som ska dokumenteras i dessa avseenden?

Ytterligare frågor, som angränsar till förekomsten av fullmakter, är hur identifieringen ska gå till vid godmansförordnanden, förvaltarskap samt vad som får anses gälla när vårdnadshavare ska intyga ett barns identitet. Är det t.ex. nödvändigt att dokumentera identitetskontrollen på den gode mannen eller vårdnadshavare i dessa avseenden? Vad kan i det enskilda fallet krävas för typ av kontroll då barnets vårdnadshavare intygar barnets identitet och hur säkerställs att det är barnets vårdnadshavare?

Med hänsyn till det stora utrymme som finns att tolka förslaget i den del som avser identitetskontrollen, men där avsikten är att operatörerna bör utföra kontrollerna på likvärdigt och korrekt sätt, är det lämpligt att PTS meddelar föreskrifter för vad som krävs i olika avseende för att identitetskontrollen ska var tillräcklig.

1.4 Fråga om registreringsplikten även bör avse befintliga förbetalda tjänster

Registreringsplikten ska omfatta även förbetalda tjänster som har tagits i bruk innan lagen trädde i kraft. Dessa ska dock vara möjliga att använda i sex månader efter lagens ikraftträdande utan att en registrering har skett. Om en registrering inte har skett inom denna tid ska tillhandahållandet av tjänsterna avbrytas. Att avbryta en abonnents elektronisk kommunikation kan få betydande konsekvenser. Hur operatörerna ska kunna nå ut till samtliga kontantkortsinnehavare och få dem att registrera kontantkortet är en utmaning framförallt när det gäller internetanslutningstjänster, dvs mobilt bredband. För dessa tjänster finns normalt sett inte några kontaktvägar till kunden (det finns inte någon adress eller telefonnummer) och därmed inte någon möjlighet att kontakta dem för registrering. För övriga kontantkortstjänster är den enda möjliga vägen att skicka ett sms till telefonnumret, vilket då också kommer att mottas av personer som har olika förutsättningar att ta till sig informationen och förstå vad de behöver göra, t.ex. barn eller personer som inte talar svenska (eller ens engelska).

1.5 Ang. undantag från registreringsplikten

I Betänkandet föreslås inte något undantag från registreringsplikten. Syftet är begripligt där annars vällovliga undantag kan förfela och öppna upp för ett kringgående av bestämmelserna som inte är önskvärda, bl.a. det som utredaren nämner att barn utnyttjas att införskaffa kontantkort för annars räkning. Å andra sidan finns det situationer där det kan finnas starka skäl att föreskriva undantag, t.ex. för utsatta barn som saknar id-handling där det i förekommande fall inte är något alternativ för barnet att vårdnadshavare eller förmyndare ska styrka identiteten. Samtidigt kan det finnas ett behov för barn och unga att kunna kommunicera anonymt, t.ex. till stödlinjer, BRIS, MIND. Tre anser därför att det kan finnas skäl till undantag från registreringsplikten i särskilt känsliga situationer.

1.6 Ang frågan om överlåtelse av förbetalda tjänster bör regleras

Utredaren föreslår att om en förbetald och registrerad tjänst har överlåtit till någon annan, fysisk eller juridisk person, utan att en ny registrering har skett, ska tillhandahållandet av tjänsten avbrytas. Detta ska dock inte gälla om tjänsten har överlåtit till en närstående, m.m.

Inledningsvis ska påpekas att det inte finns några bestämmelser som hindrar överlåtelse av abonnemang eller förbetalda tjänster och det finns inte heller några skyldigheter som hindrar att abonnenter lånar ut sin telefon med tillhörande abonnemang eller låter någon annan disponera över detsamma, givet att det inte när något formellt övertagande av nummer och skyldigheter som följer av avtal och som kräver registrering. Det finns inte heller några kontrollmöjligheter eller krav som kan ställas på abonnenter att behöva uppge hur de disponerar sitt abonnemang. På samma sätt som när det gäller vanliga kontraktsabonnemang finns det inte någon möjlighet att kontrollera om kontantkortet används av någon annan eller om någon faktisk överlåtelse har skett. Som utredaren föreslår ska tjänsten avbrytas vid en överlåtelse om inte någon ny registrering sker vilket är en mycket ingripande åtgärd mot en abonnent. Enligt Tre måste det till någon form av underlag som styrker överlåtelsen. Endast det förhållande att en brottsbekämpande myndighet har uppmärksammat operatören på förhållandet att en överlåtelse torde ha skett, som anges i Betänkandet s. 112, kan uppfattas som att det räcker med ett påstående för att överlåtelsen ska anses ha kommit till operatörens kännedom och därmed ska avbrytas. Sådana situationer kan tänkas bli lösligt grundande och i det enskilda fallet kan de visa sig vara felaktiga. Samtidigt är operatören ansvarig i förhållande till den abonnent som kan komma att drabbas av att telefonen felaktigt stängts av och lär inte heller kunna redogöra för den nödvändiga utredning som behövs för att kunna avge ett svar mot den drabbade. Om en operatör avbryter abonnentens tillgång till elektronisk kommunikation pga. utebliven registrering bör det tydliggöras att åtgärden, för att uppfylla kraven om registrering, inte samtidigt utgör en integritetsincident som annars behöver rapporteras till PTS.

2 Synpunkter på förslagen om skyldigheter rörande verkställighet

2.1 Inledande synpunkter

Tre tycker att det är bra och välbehövligt med en utredning som ser över reglerna om operatörers verkställighet till Polisen i syfte att förbättra och förenkla dem med avseende på operatörernas anpassningsskyldighet och Polisens rutiner samt frågor om ett gemensamt format, skyndsamhet och ersättning för utlämnanden.

Utredningen har valt att föreslå en enhetlig reglering av de uppgifter som avses i 6 kap. 20 § första stycket p. 1-3 LEK, dvs. abonnemangsuppgifter, innehåll och trafikuppgifter, samt av lokaliseringssuppgifter som inte är trafikuppgifter. När dessa uppgifter lämnas ut för brottsbekämpning till brottsbekämpande myndigheter (enligt 27 kap. 18-19 §§ RB, inhämtningslagen, preventivlagen och lagen om särskild utlänningskontroll samt enligt 6 kap. 22 § första stycket p. 2 LEK) ska samma krav gälla avseende format, skyndsamhet och ersättning.

Även om angreppssättet är logiskt kommer det fortfarande föreligga vissa tillämpningssvårigheter, vilket enligt Tre beror på att det saknas en tydlig definition av begreppet "abonnemangsuppgifter". Utredningen föreslår inte någon legaldefinition och klargör inte heller begreppet. I Betänkandet anförts att abonnemangsuppgift vanligtvis är uppgifter om abonnentens nummer, namn, titel och adress samt såväl fasta som dynamiska ip-adresser och IMSI-nummer. Därefter tilläggs att till begreppet "brukar även räknas uppgifter om exempelvis avtal och fakturering". Dessutom anges följande:

"Regeringen har anfört att det kan ifrågasättas om det är lämpligt eller ens möjligt att definiera uppgifter om abonnemang endast utifrån vilken uppgift det är fråga om. Det har i stället ansetts mer relevant att som utgångspunkt definiera uppgifter om abonnemang som uppgifter som identifierar abonnenten eller den registrerade användaren bakom ett visst nummer eller en viss adress, i motsats till uppgifter som redogör för hur numret eller adressen har använts (se prop. 2018/19:86 s. 93)."¹

Vilka uppgifter som är abonnemangsuppgifter är därmed fortfarande oklart och Betänkandets redogörelse riskerar att utvidga begreppet ytterligare till att omfatta mer kunddata på ett oprecist sätt. Detta gäller särskilt beskrivningen "*exempelvis* uppgifter om avtal och fakturering", vilka tar sikte på uppgifter som är centrala för operatörernas verksamhet och vilka lagras på frivillig grund i bl.a. kundhanterings- och faktureringsystem. Avseende sådana uppgifter finns det normalt inte rutiner på plats, och har anpassningar av systemen inte skett, för att lämna ut uppgifterna till brottsbekämpande myndigheter på motsvarande sätt som i samband med t.ex. datalagring enligt 6 kap. 16 a § LEK. I praktiken kommer frågan att kvarstå *om* en efterfrågad uppgift utgör en abonnemangsuppgift (eller om det är en trafikuppgift, jämför regeringens uttalande ovan) som ska lämnas ut till brottsbekämpande myndigheter eller *om* operatörens utlämnade riskerar att ske i strid med den straffsanktionerade tystnadsplikten mot kund. Osäkerheten sätter operatören i en svår situation och denna brist i regleringen bör därför åtgärdas av lagstiftaren.

---

¹ Betänkandet s. 47.

Att begreppet abonnemangsuppgifter är otydligt påverkar främst Betänkandets förslag om ett krav på ett gemensamt format, se avsnitt 2.2.1 nedan, men leder också till osäkerhet om när kravet på skyndsamhet och rätten till ersättning aktualiseras.

Avseende ersättningsfrågan gör dock Betänkandet ett avsteg från den valda systematiken genom att föreslå reglering även då abonnemangsuppgifter och viss trafikuppgift utlämnas till Polismyndigheten i samband med att försvunna personer eftersöks, se 6 kap. 22 § första stycket p. 3 LEK. Avsteget kan ifrågasättas eftersom det enbart är verkställighet vid brottsbekämpning som är föremål för nu aktuell utredning, inte utlämnande av uppgifter till Polismyndigheten generellt enligt 6 kap. 22 § LEK.

2.2 Frågan om gemensamt format och om Polisens rutiner

2.2.1 Kravet på gemensamt format

Betänkandet innebär att alla typer av uppgifter enligt 6 kap. 20 § första stycket LEK och lokaliseringssuppgifter som inte är trafikuppgifter som lämnas ut för brottsbekämpande ändamål till brottsbekämpande myndigheter ska lämnas i ett gemensamt format ("ordnas och göras tillgängliga i ett format som enkelt kan tas om hand"). Det ska i förordning föreskrivas att operatörerna gemensamt med de brottsbekämpande myndigheterna ska verka för att informationsöverföringen sker i gemensamma format på ett enhetligt sätt. Därtill bemyndigas PTS att meddela föreskrifter om formatet.

Tre anser att ett krav på ett gemensamt format är rimligt eftersom det torde förbättra, förenkla och kanske även påskynda operatörernas verkställighet mot brottsbekämpande myndigheter.

Tre anser emellertid att det är olyckligt att utredningen föreslår ett nytt lagkrav om gemensamt format där räckvidden riskerar att bli oklar p.g.a. att begreppet abonnemangsuppgifter är otydligt, se avsnitt 2.1 ovan. Mera specifikt blir det avseende abonnemangsuppgifter oklart vilka uppgifter som måste utlämnas i ett anpassat gemensamt format. Om abonnemangsuppgifter ska omfatta fler typer av uppgifter, kanske främst "avtals- och faktureringsuppgifter" vilka lagras på frivillig väg av operatörer, finns uppgifterna utspridda i en rad olika IT-system såsom CRM- och faktureringsystem. Kravet på gemensamt format innebär därmed att operatörerna måste anpassa samtliga de system från vilka sådana uppgifter ska hämtas till ett visst gemensamt format. Med en oklar omfattning av kravet kan inte berörda IT-system identifieras och dessutom blir kostnaderna för anpassningar svåra att bedöma; de kan i värsta fall bli mycket stora.

För att lösa dessa problem bör begreppet abonnemangsuppgifter klargöras, så att räckvidden av formatkravet blir klart och tydligt. Om detta inte kan ske är det åtminstone rimligt att operatörerna ges tid, och eventuellt också medel, att anpassa alla berörda system, allteftersom förfrågningar om ett utökat antal typer av abonnemangsuppgifter framställs från de brottsbekämpande myndigheterna och en skyldighet för operatörerna att utlämna dessa i ett gemensamt format bedöms föreligga.

Ett krav om gemensamt format bör vara allmänt hållet och teknikneutralt, så att inte det valda tekniska formatet eller t.ex. protokoll om säkerhetskrav vid överföring av uppgifter fastslås i författning. Sådana bestämmelser kan snabbt bli obsoleta i takt med den tekniska utvecklingen. Det

är också mest ändamålsenligt att låta tekniska detaljer arbetas fram mellan berörda myndigheter och operatörerna, såsom nyligen skett i det s.k. FiLT-projektet.

I och med att krav på gemensamt format föreslås bör vikten av samverkan från båda sidor framgå tydligt. Därmed kan författningstexten i den nu föreslagna 36a § FEK behöva justeras, så att kravet på samverkan inte bara åläggs operatörerna utan även de brottsbekämpande myndigheterna på ett helt ömsesidigt sätt.

2.2.2 Polisens skyldigheter och rutiner vid verkställighet

Betänkandet lämnar inget förslag avseende Polisens skyldigheter och rutiner i samband med verkställighet. Betänkandet konstaterar enbart att de brottsbekämpande myndigheterna bör fortsätta sitt arbete med att begränsa antalet kontaktpunkter, det s.k. HTM-projektet, och att skapa enhetliga rutiner för inhämtande av uppgifter om elektronisk kommunikation.

Tre anser att utredningen borde ha övervägt och föreslagit en ömsesidig skyldighet, inte bara för operatörer utan även för de brottsbekämpande myndigheterna, att använda ett gemensamt format. En konsekvens av FiLT-projektet är att det valda formatet, dvs. en svensk anpassning av den internationella standarden s ETSI TS 102 657 v 1.22.1 samt ett tekniskt format (XML) för överföring av uppgifterna, kommer användas även av de brottsbekämpande myndigheterna. Av kostnads- och effektivitetsskäl är det då fullt rimligt att ställa motsvarande krav på dessa myndigheter, dvs. att de alltid ska skicka sina förfrågningar om utlämnande m.m. i det gemensamma formatet. Tre önskar därför att lagstiftaren inför en sådan ömsesidig skyldighet avseende det gemensamma formatet.

I övrigt delar Tre Betänkandets bedömning att det är viktigt att antalet kontaktytor begränsas, så att de tjänstemän hos Polisen som samarbetar med operatörerna är väl förtrodda med förutsättningarna och rutinerna för verkställighet m.m., och att enhetliga rutiner för kontaktytorna införs.

2.3 Frågan om skyndsamhet vid utlämnande

Betänkandet innebär att alla typer av uppgifter enligt 6 kap. 20 § första stycket LEK och lokaliseringssuppgifter som inte är trafikuppgifter som lämnas ut för brottsbekämpande ändamål till brottsbekämpande myndigheter ska lämnas "utan dröjsmål".

Utredningen överväger men föreslår inget krav på en särskild tidsgräns för utlämnanden. Detta tycker Tre är bra och bolaget delar skälen härför i Betänkandet.

Istället bibehålls rekvisitet "utan dröjsmål", men kravet utvidgas till att gälla bl.a. sådana historiska uppgifter som är abonnemangsuppgifter enligt 6 kap. 22 § första stycket p. 2 LEK. Tre anser att förslaget är rimligt i denna del förutsatt att beskrivningarna i Betänkandet om hur kravet ska förstås och tillämpas tas med i kommande förarbeten. Bland annat lämnar Betänkandet visst utrymme för operatörerna att göra egna prioriteringar i förhållande till den sammantagna mängden förfrågningar, den aktuella typen av förfrågan (främst om den är i realtid eller avser historiska uppgifter) samt till

hur Polisen själv uppger att man prioriterar förfrågan, vilka alla är omständigheter som är viktiga att beakta om skyndsamhetskravet ska fungera i praktiken.²

2.4 Frågan om ersättning vid utlämnande

Betänkandet innebär att den som lämnar ut uppgifter enligt 6 kap. 20 § första stycket LEK och lokaliseringssuppgifter som inte är trafikuppgifter för brottsbekämpande ändamål till brottsbekämpande myndigheter har rätt till ersättning för kostnader som uppstår när uppgifterna lämnas ut. Ersättningen ska betalas av den myndighet som har begärt uppgifterna. Därtill bemyndigas PTS att meddela föreskrifter om sådan ersättning.

I Betänkandet anges att det är otillfredsställande att likartade uppgifter som utlämnas kan skilja sig väsentligt åt i pris, t.ex. en uppgift i realtid jämfört med om en fördröjning sker och uppgiften blir historisk.³ Enligt Betänkandet ska ”utgångspunkten i dessa fall vara att operatörerna bör erhålla lika stor ersättning vid utlämnande av samma sorts uppgifter”. Tre anser att denna princip bygger på en felaktig bild av operatörernas verkställighet till brottsbekämpande myndigheter, då det finns en rad omständigheter som påverkar prissättningen och som gör att det kan finnas fog för variationer även vid samma eller likartade uppgifter. Anledningen är att den faktiska underliggande kostnaden för utlämnandet skiljer sig åt, vilket hittills har varit och alltjämt bör vara lagens utgångspunkt. Enligt Tre är detta viktigt att hålla fast vid, istället för att fokusera på vilken typ av uppgifter det är fråga om. Exempel på omständigheter som kan påverka kostnaderna är följande.

Mellan operatörer föreligger ofta påtagliga skillnader vilka kan påverka kostnaden, bl.a. används olika IT-system och lagring sker på olika sätt m.m. Även hur verkställighetsfrågorna hanteras organisatoriskt och personellt skiljer sig åt, där operatörens storlek kan inverka på kostnaden.

Att uppgifter lämnas ut i realtid ställer högre krav på säkerhet, bemanning och tillgänglighet, vilket ökar kostnaden för utlämnanden jämfört med historiska uppgifter. Vid hemlig avlyssning och hemlig övervakning används ett särskilt tekniskt system och förfrågningar skickas till en s.k. kryptofax, som förvaras i ett låst rum, eller med motsvarande säkra lösningar. Verkställighet ställer höga krav på säkerheten, då behandlingen rör Sveriges säkerhet och omfattas av säkerhetsskyddslagen (kräver bl.a. ett s.k. SUA-avtal med Polisen). Detta innebär också att personalen som jobbar med dessa förfrågningar måste ha speciell utbildning och särskild behörighet. Ett särskilt tillgänglighetskrav för större operatörer, i form av dygnet-runt-bemanning, följer också av PTS praxis. Vid realtidsåtgärder blir det alltså fråga om ett slags ”stand-by krav”, där operatörens särskilda personal med kort varsel måste kunna koppla upp Polisen för hemlig avlyssning eller realtidsspårning och måste vara stand-by vid tekniska problem eller om förlängning behöver ske. Även om Betänkandet föreslår att skyndsamhetskravet ska vara detsamma för alla utlämnanden kommer realtidsåtgärder vara högst prioriterade hos de brottsbekämpande myndigheterna även framöver.

Även då samma typ av uppgift efterfrågas från en och samma operatör kan kostnaden för utlämnandet skilja sig avsevärt åt. Ett sådant exempel är de masttömningar som avser större geografiska områden eller tätort, eftersom det i dessa fall kan bli fråga om många basstationer som

---

² Betänkandet s. 151-153.

³ A.a. s. 134.

ska tömmas på data och den nedlagda arbetstiden kan bli omfattande, jämfört med andra fall av masttömningar.

Sammanfattningsvis anser Tre att den i Betänkandet angivna principen att samma uppgifter ska ha samma pris är väl förenklad och många gånger bör frångås. Principen är därmed mindre lämplig att ha som utgångspunkt för lagstiftning på det sätt som föreslås i Betänkandet. Framförallt är kostnadsbildningen vid realtidsåtgärder påtagligt annorlunda, vilket talar för att nuvarande ordning – där det tillämpas mellan parterna överenskomna priser vid hemlig avlyssning och hemlig övervakning samt vissa andra realtidsåtgärder – har en hel del fog för sig.

Viktigast för Tre är att operatörer som fullgör verkställighet och utlämnar uppgifter får sina faktiska kostnader härför ersatta. Att detta säkerställs är grundläggande för att samarbetet mellan de brottsbekämpande myndigheterna och operatörerna ska fungera på i lagen avsett sätt.

Om Betänkandets förslag bibehålls, varvid PTS ska ta fram föreskrifter om ersättningen vid all uppgiftsutlämning för brottsbekämpning, är det viktigt att omständigheterna ovan beaktas och läggs till grund för prissättningen. Framförallt bör ersättningen för realtidsåtgärder sättas högre än ersättningen för historiska uppgifter.

En sådan "säkerhetsventil" som finns i 5 § PTS föreskrifter PTSFS 2013:5, som möjliggör avsteg från fastslagna schabloner och berättigar till ersättning för faktiska kostnader i det enskilda fallet, måste alltså finnas. Dock bör undantaget kanske ges en bredare tillämpning, så att den kan åberopas vid fler omfattande och kostsamma utlämnanden.

PTS främsta samtalspart vid frågor om ersättning bör vara operatörerna, vilka bäst känner sina verksamheter och därför är bäst lämpade att redogöra för de kostnader som uppkommer däri. Samråd med de brottsbekämpande myndigheterna kan också behöva ske.

Med vänliga hälsningar

Carl-Johan Broman

Josefine Jonsson